

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 grudnia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. określił należności A. S. z tytułu nieopłaconych składek na:

- ubezpieczenia społeczne za okres od kwietnia 2017 r. do sierpnia 2018 r. na kwotę 2.129,12 zł, odsetki za zwłokę w kwocie 159,00 zł,
- ubezpieczenia zdrowotne za okres od kwietnia 2017 r. do sierpnia 2018 r. na kwotę 3.635,34 zł, odsetki za zwłokę w kwocie 297,00 zł,

tj. na kwotę z tytułu składek w wysokości 6.220,46 zł.

Odsetki zostały naliczone na dzień wydania decyzji. Jednocześnie na podstawie art. 23 ust. 1 w/w ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że odsetki będą naliczane nadal, do dnia zapłaty i włącznie z tym dniem. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że płatnik składek nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 46 ust. 1 - obliczania, potrącania z dochodów ubezpieczonych, rozliczania oraz opłacania należnych składek. Wskazał także, że zawiadomił płatnika składek o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określania wysokości należności z tytułu składek, wzywając do złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn nieopłacenia składek pod rygorem wydania decyzji w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na podstawie dotychczas zgromadzonych dowodów. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zastrzegł także, iż brak uregulowania określonego decyzją zobowiązania wraz z należnymi odsetkami za zwłokę, w terminie miesiąca od otrzymania decyzji spowoduje przymusowe ściągnięcie należności w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej w trybie przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

/decyzja – akta ZUS/

Ubezpieczona A. S. w dniu 11 lutego 2019 r. złożyła odwołanie od w/w decyzji. W uzasadnieniu wskazała, że w dniu (...) urodziła syna i tym samym nabyła prawo do zasiłku rodzicielskiego. Pobieranie świadczenia rodzicielskiego traktowane jest na równi z pobieraniem zasiłku macierzyńskiego – interpretacja ZUS z dnia 21 lutego 2017 r. Podała, że w powołanej interpretacji ZUS wskazał, że zgodnie z ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych przedsiębiorca w okresie pobierania świadczenia rodzicielskiego przyznanego przez MOPS/ (...) nie podlega z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i ubezpieczeniu wypadkowemu. Dodała, że osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, które pobierają świadczenie rodzicielskie, z racji tego, że nie przekracza 1000 zł, są zwolnione z obowiązku opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Wniosła o umorzenie pozostałej części zaległości z tytułu na trudną sytuację materialną.

/odwołanie – k. 3 – 4/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, argumentując, jak w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 5 – 6/

Na rozprawie w dniu 9 kwietnia 2019 r. ubezpieczona poparła odwołanie i wskazała, że kwestionuje odpowiedzialność z tytułu składek za okres od kwietnia 2017 r. do końca września 2017 r. oraz od maja 2018 r. do sierpnia 2018 r., pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/rozprawa z dnia 9 kwietnia 2019 r. – k. 27/

Pełnomocnik ZUS na rozprawie w dniu 9 kwietnia 2019 r. przyznał, że za okres pobierania świadczenia rodzicielskiego nie ma obowiązku odprowadzania składek. Na rozprawie w dniu 21 maja 2019 roku oświadczył, że wydział merytoryczny nie zgodził się na zmianę stanowiska w związku z pobieraniem świadczenia rodzicielskiego.

/protokół rozprawy – k. 27 odw., e – prot. z dnia 21.05.19 00:04:24/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. S. w dniu 2 kwietnia 2017 r. zarejestrowała działalność gospodarczą pod nazwą (...) A. S.; (...)PL (...)S.. Jest to firma szkoleniowa z zakresu fizjoterapii, kosmetologii.

/bezsporne, zeznania wnioskodawczyni – k. 27 w zw. z zeznaniami z dnia 21 maja 2019 r. – 00:09:35 – 00:10:53 – płyta CD – k. 37/

W dniu 15 maja 2018 r. ubezpieczona urodziła dziecko – syna M..

/bezsporne/

Decyzją z dnia 18 września 2018 r. MOPS przyznał wnioskodawczyni świadczenie rodzicielskie w kwocie 1.000 zł brutto od 15 maja 2018 r. do 14 maja 2019 r.

/bezsporne, decyzja – k. 16 – 18/

Wnioskodawczyni po zarejestrowaniu działalności nie podjęła jej prowadzenia, gdyż była studentką studiów zaocznych. W tygodniu zajmowała się dzieckiem a w weekendy studiowała. Pod koniec września zdała wszystkie egzaminy i w połowie października 2017 r. zaczęła poszukiwać zleceń. Około 30 października 2017 r. zgłosiła się firma, która była zainteresowana szkoleniem. Szkolenie odbyło się w listopadzie, a w grudniu wnioskodawczyni otrzymała pieniądze – około 2000 zł netto.

/zeznania wnioskodawczyni – k. 27 w zw. z zeznaniami z dnia 21 maja 2019 r. – 00:09:35 – 00:10:53 – płyta CD – k. 37, zeznania świadka P. S. z dnia 21 maja 2019 r. – 00:07:23 – 00:09:27 - płyta CD – k. 37 /

Pierwszą fakturę wnioskodawczyni w ramach prowadzonej działalności gospodarczej wystawiła w dniu 31 października 2017 r. na kwotę 2.350 zł. Do października ubezpieczona nie osiągała żadnych przychodów z działalności gospodarczej.

/faktura – k. 22, potwierdzenie transakcji – k. 33, zeznania wnioskodawczyni – k. 27 w zw. z zeznaniami z dnia 21 maja 2019 r. – 00:09:35 – 00:10:53 – płyta CD – k. 37, pismo z US – k. 23/

Działalność gospodarcza była aktywna przez cały czas, ubezpieczona nie zawieszała działalności.

/zeznania wnioskodawczyni – k. 27 w zw. z zeznaniami z dnia 21 maja 2019 r. – 00:09:35 – 00:10:53 – płyta CD – k. 37/

Pismem z dnia 3 października 2018 r. ubezpieczona została zawiadomiona o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne.

/zawiadomienie – akta ZUS/

Zawiadomienie zostało odebrane przez męża wnioskodawczyni P. S..

/zwrotne potwierdzenie odbioru – akta ZUS/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiadomieniem z dnia 6 listopada 2018 r. powiadomił A. S. o zakończeniu postępowania dowodowego.

/zawiadomienie – k. 21 akt ZUS/

Zawiadomienie zostało odebrane przez męża wnioskodawczynie P. S. w dniu 27 listopada 2019 r.

/zwrotne potwierdzenie odbioru – akta ZUS/

Zaległości wnioskodawczynie, wobec nieuregulowania należności z tytułu składek na dzień wydania zaskarżonej decyzji, wynosiły z tytułu składek na:

- ubezpieczenia społeczne za okres od kwietnia 2017 r. do sierpnia 2018 r. na kwotę 2.129,12 zł, odsetki za zwłokę w kwocie 159,00 zł,
- ubezpieczenia zdrowotne za okres od kwietnia 2017 r. do sierpnia 2018 r. na kwotę 3.635,34 zł, odsetki za zwłokę w kwocie 297,00 zł,

tj. na kwotę z tytułu składek w wysokości 6.220,46 zł.

/decyzja akta ZUS/

Sąd ustalił w/w stan faktyczny w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy oraz zeznania wnioskodawczynie i świadka, które były spójne i wzajemnie się uzupełniały. Organ rentowy nie zgłosił wniosków dowodowych mających na celu wykazanie okoliczności przeciwnych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczynie zasługuje na uwzględnienie.

Przy czym sporny okazał się wyłącznie okres od kwietnia do września 2017 roku i za okres od maja 2018 roku do sierpnia 2018 roku.

Z treści art. 6 ust. 1 pkt 5 i 12 ust. 1 obowiązującej ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 300 z późn. zm.) wynika, że obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym, wypadkowym – podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Na mocy art. 13 pkt 4 powyższej ustawy osoby prowadzące działalność pozarolniczą podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Z mocy art. 11 ust. 2 ubezpieczeniu chorobowemu osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają dobrowolnie na swój wniosek.

Zgodnie z dyspozycją art. 17 ust. 3 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe ubezpieczeni nie wymienieni w ust. 1, między innymi osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą sami obliczają i przekazują co miesiąc do Zakładu.

Na mocy art. 46 ust. 1 w/w ustawy, płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

W świetle art. 47 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, 2a i 2b, nie później niż do 10 dnia następnego miesiąca – dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie. Jeżeli płatnik składek nie złoży w terminie deklaracji rozliczeniowej, nie będąc z tego obowiązku zwolniony, Zakład dokonuje wymiaru składek z urzędu w wysokości wynikającej z ostatnio złożonej deklaracji rozliczeniowej, bez uwzględnienia wypłaconych zasiłków oraz zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych, zawiadamiając o tym płatnika (art. 48 ust. 1 ustawy).

Art. 23 ust. 1 w/w ustawy stanowi, że od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r. poz. 800, z późn. zm.) z wyłączeniem art. 56a. Z kolei art. 24 ust. 2 w/w ustawy wskazuje, że składki oraz odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia i dodatkowa opłata nieopłacone w terminie, podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej.

Art. 66 ust. 1 pkt 1 lit c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2008 r., nr 164, poz. 1027 ze zm., dalej u.s.o.z.) stanowi, że obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegały osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które były osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą lub osobami z nimi współpracującymi, z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Stosownie do brzmienia art. 84 ust. 1 in principio u.s.o.z. składkę na ubezpieczenie zdrowotne opłaca osoba podlegająca ubezpieczeniu zdrowotnemu. Zgodnie z art. 87 ust. 1 in principio u.s.o.z. osoby i jednostki organizacyjne, o których mowa m.in. w art. 84 są obowiązane, bez uprzedniego wezwania, opłacić i rozliczyć składki na ubezpieczenie zdrowotne za każdy miesiąc kalendarzowy w trybie i na zasadach oraz w terminie przewidzianych dla składek na ubezpieczenie społeczne. Zgodnie z art. 87 ust. 3 u.s.o.z. – od nieopłaconych w terminie składek na ubezpieczenie zdrowotne pobiera się odsetki za zwłokę na zasadach i w wysokości określonych dla zaległości podatkowych. Ust. 4 pkt 1 tego przepisu stanowi, że składki na ubezpieczenie zdrowotne osób wymienionych w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c są opłacane i ewidencjonowane w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. Natomiast w świetle art. 93 ust. 1 u.s.o.z. składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz należności z tytułu odsetek za zwłokę nieopłacone w terminie podlegają ściągnięciu na zasadach określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych

Z powyższego wprost wynika, że wnioskodawczyni, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą jest zobowiązana do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne.

Jednakże w rozpoznawanej sprawie spór dotyczył tego, czy ubezpieczona A. S. faktycznie wykonywała działalność gospodarczą w okresie od kwietnia 2017 r. do września 2017 r., co skutkuje obowiązkiem podlegania ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu.

Odnosząc się do powyższej spornej kwestii wskazać w pierwszej kolejności należy, iż zgodnie z obowiązującą do 29 kwietnia 2018 r. ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku Nr 1829 z późn. zm.) osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą jest przedsiębiorca, czyli osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, która we własnym imieniu wykonuje działalność gospodarczą. Zgodnie z art. 2 wspomnianej ustawy działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Przedsiębiorca, będący osobą fizyczną może podjąć działalność gospodarczą po uzyskaniu wpisu do ewidencji działalności gospodarczej.

W chwili obecnej art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2018 r. poz. 646) określa, iż działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. Działalność gospodarczą definiuje także art. 15 ust. 2 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jedn. Dz.U. z 2011 r. nr 177, poz. 1054 ze zm.), jako działalność obejmującą wszelką działalność producentów,

handlowców lub usługodawców, w tym podmiotów pozyskujących zasoby naturalne oraz rolników, a także działalność osób wykonujących wolne zawody, a w szczególności obejmującą czynności polegające na wykorzystywaniu towarów lub wartości niematerialnych i prawnych w sposób ciągły dla celów zarobkowych.

W orzecznictwie przyjmuje się, że cechami działalności gospodarczej są: 1) zawodowy (a więc stały) charakter, 2) związana z nią powtarzalność podejmowanych działań, 3) podporządkowanie zasadzie racjonalnego gospodarowania i 4) uczestnictwo w obrocie gospodarczym (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 6 grudnia 1991 r., sygn. III CZP 117/91, opubl. OSNCP 1992 nr 5, poz. 65). Podkreśla się także, iż dla uznania określonej przedmiotowo działalności za działalność gospodarczą konieczne jest łączne zaistnienie trzech jej cech funkcjonalnych: zarobkowości, zorganizowania i ciągłości. Brak którejkolwiek z nich oznacza, że dana działalność nie może być zakwalifikowana do kategorii działalności gospodarczej. Przesłanka wykonywania działalności gospodarczej w sposób ciągły nie jest rozumiana jako konieczność jej wykonywania bez przerwy, lecz jako zamiar powtarzalności określonych czynności w odróżnieniu od ich przypadkowości, sporadyczności lub okazjonalności. Przyjmuje się zatem, że działalność gospodarcza z założenia jest działalnością wykonywaną w sposób zorganizowany i nastawioną na nieokreślony z góry okres czasu, a ponadto związana jest z nią konieczność ponoszenia przez przedsiębiorcę ryzyka gospodarczego. Nie uznaje się więc za działalność gospodarczą: działalności okresowej i sporadycznej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 30 listopada 2005 r., sygn. I UK 95/05, opubl. Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2006, Nr 19-20, poz. 311, str. 863; postanowienie Sądu Najwyższego z 17 lipca 2003 r., sygn. II UK 111/03, opubl. Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2003, Nr 17, poz. 1; wyrok NSA z dnia 19 marca 1991 r., (...) SA/Wa 898/90, (...) 1992, nr 3-4, poz. 58; wyrok NSA z dnia 17 września 1997 r., (...) SA/Wa (...), Pr. Gosp. 1998, nr 1, s. 32.).

Podobne stanowisko wyraził także Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 24 stycznia 2017 r. (III AUa 92/16, lex nr 2278246), zgodnie z którym prowadzenie działalności gospodarczej o tyle stanowi tytuł podlegania ubezpieczeniom, o ile faktycznie ubezpieczony działalność tę wykonuje, choć stopień natężenia jego aktywności może być różny. Jednakże, nie każda aktywność może być kwalifikowana jako działalność gospodarcza. Stosownie bowiem do treści art. 2 u.s.d.g., za działalność gospodarczą należy rozumieć zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Zatem dla zakwalifikowania danej działalności jako działalności gospodarczej w rozumieniu tego przepisu istotne znaczenia ma jej ciągłość i zarobkowy charakter. Wprawdzie generowanie strat przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą (zamiast spodziewanych zysków), z uwagi na koszty działalności przewyższające dochód, nie przekreśla jej zarobkowego charakteru, ale inaczej należy ocenić sytuację, w której od początku wymiernym, stałym i założonym z góry kosztem, nieznanym pokrycia w przewidywanych zyskach, staje się opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości znacznie przekraczającej obowiązujące minimum. Takie multiplikowanie kosztów prowadzonej działalności, nieuzasadnione jest przecież potrzebą inwestowania w podjęte przedsięwzięcie celem jego perspektywicznego rozwoju (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2016 r., I UK 455/15, lex nr LEX nr 2122404).

Wykonywanie (prowadzenie) działalności gospodarczej w rozumieniu art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, obejmuje nie tylko faktyczne wykonywanie czynności należących do zakresu tej działalności, lecz także czynności zmierzające do zaistnienia takich czynności gospodarczych (czynności przygotowawczych). Na przykład, prowadzenie działalności gospodarczej występuje zarówno w okresach faktycznego wykonywania usług, jak też w okresach wykonywania innych czynności związanych z działalnością - takich jak poszukiwanie nowych klientów, zamieszczanie ogłoszeń w prasie, załatwianie spraw urzędowych. Wszystkie te czynności pozostają w ścisłym związku z działalnością usługową, bowiem zmierzają do stworzenia właściwych warunków do jej wykonywania (por. wyrok SA w Białymstoku z dnia 17 grudnia 2003 r., III AUa 1531/03, OSA w B. 2004 nr 1, s. 51; por. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2003 r., II UK 111/03, Monitor Prawa Pracy-wkładka 2004 nr 7, poz. 16).

Niewątpliwie w ocenie, czy były podejmowane czynności zmierzające bezpośrednio do prowadzenia działalności gospodarczej, należy uwzględnić wszelkie okoliczności sprawy, w tym także zamiar osoby prowadzącej działalność

gospodarczą. W wyroku z dnia 30 kwietnia 1997 roku, (...) SA 46/96 (Przełąd Orzecznictwa (...) 1998 nr 2, poz. 48), Naczelny Sąd Administracyjny trafnie wskazał, że w razie uznania za zaprzestanie działalności gospodarczej innych zdarzeń niż jej likwidacja, należy brać pod uwagę nie tylko okoliczności obiektywne, ale także subiektywne, tzn. zamiar podatnika.

Wpis przedsiębiorcy do właściwej ewidencji lub rejestru stwarza domniemanie faktyczne prowadzenia działalności, które może być wzruszone przy pomocy środków dowodowych.

Obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą wynika z faktycznego prowadzenia tej działalności, a zatem o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, powodującej wyłączenie z tego ubezpieczenia decyduje faktyczne jej nieprowadzenie. Natomiast kwestie związane z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem, czy zgłaszaniem przerw w tej działalności mają ewentualnie znaczenie w sferze dowodowej i nie przesądzają same w sobie o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. Nie każde zgłoszenie przerwy uzasadnia przerwę w ubezpieczeniu społecznym, bowiem prowadzenie działalności obejmuje również okresy faktycznego przestoju w jej wykonywaniu. Faktyczne natomiast przerwy w działalności mogą zwalniać z ubezpieczenia (opłacania składek), gdy są należyście usprawiedliwione i udokumentowane (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2013 roku w sprawie II UK 326/12).

Powyższe oznacza, iż osoba, która co prawda dokonała wpisu w (...), lecz nie rozpoczęła faktycznego wykonywania działalności gospodarczej nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności. Jednakże należy pamiętać, iż w przypadku sporu z organem rentowym ww. zakresie to na ubezpieczonym spoczywa obowiązek udowodnienia, iż w okresie wskazanym w ewidencji nie prowadził on faktycznie działalności gospodarczej.

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy, opierając się o wpis do ewidencji, wydał zaskarżoną decyzję, przyjmując domniemanie faktycznego prowadzenia działalności gospodarczej.

Skoro wnioskodawczyni twierdziła, że jej faktycznie nie wykonywał, winien tę okoliczność wykazać, zgodnie bowiem z art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Artykuł 6 k.c. określa reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, przy czym sąd nie ma obowiązku dążenia do wszechstronnego zbadania wszystkich okoliczności sprawy oraz nie jest zobowiązany do zarządzania dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Nie ma też obowiązku przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na tej stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne. /Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 13 lutego 2019 I AGa 144/18/

W ocenie Sądu wnioskodawczy obaliła domniemanie wynikające z wpisu do ewidencji za okres od kwietnia do września 2017 r.

W ocenie Sądu Okręgowego z poczynionych ustaleń faktycznych, jednoznacznie wynika, że stanowisko organu rentowego w kwestii faktycznego wykonywania przez skarżącą działalności gospodarczej w okresie od kwietnia 2017 r. do września 2017 r., jest nieuzasadnione. Świadczy o tym całokształt okoliczności sprawy.

W ocenie Sądu wnioskodawczyni w w/w okresie tj. od kwietnia 2017 r. do września 2017 r. faktycznie nie podjęła wykonywania działalności gospodarczej. Świadczy o tym okoliczność, iż ubezpieczona nie podjęła żadnych realnych i efektywnych działań, aby prowadzić działalność gospodarczą od dnia 2 kwietnia 2017 r. Jak sama w toku procesu przyznała podjęła działania związane z prowadzeniem działalności gospodarczej dopiero w październiku 2017 r. Zaczęła szukać klientów i wystawiła pierwszą fakturę z dniem 31 października 2017 r. A zatem podjęła prowadzenie

działalności gospodarczej dopiero od października 2017 r. i dopiero od października 2017 r. powinna być zobowiązana do opłacania składek z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Powyższe wynikało z zeznań wnioskodawczyni oraz świadka, a także ze złożonych dokumentów.

Natomiast jeśli chodzi o obowiązek opłacania przez ubezpieczoną składek z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej za okres od maja 2018 r. do sierpnia 2018 r. to ubezpieczona także nie ma obowiązku opłacania składek za w/w okres, albowiem pobierała świadczenie rodzicielskie.

Świadczenie rodzicielskie, jako nowe świadczenie rodzinne wprowadzono od 1 stycznia 2016 r. na mocy art. 1 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1217).

Zgodnie z treścią art. 17c ust. 1 pkt 1 oraz ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 2220), świadczenie rodzicielskie przysługuje m.in. matce albo ojcu dziecka, z uwzględnieniem ust. 2, przez okres 52 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje w wysokości 1.000 zł miesięcznie (art. 17c ust. 5 w/w ustawy).

Art. 6 ust. 1 pkt 19 w/w ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są: osobami przebywającymi na urlopie wychowawczym lub pobierającymi zasiłek macierzyński albo zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego.

Zgodnie z art. 9 ust.1c, osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4-5a, 8 i 10, spełniające jednocześnie warunki do objęcia ich obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego. Mogą one jednak dobrowolnie, na swój wniosek, być objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych, tytułów.

Mając na względzie treść w/w przepisów trzeba wskazać, że świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego. Uprawnionymi do pobierania tego świadczenia będą więc m.in. bezrobotni, studenci, rolnicy. Także osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą (jak wnioskodawczyni), jeśli nie pobierają zasiłku macierzyńskiego mogą ubiegać się o świadczenie rodzicielskie, które dla celów ubezpieczenia emerytalnego i rentowych tych osób traktowane jest na równi z pobieraniem zasiłku macierzyńskiego.

Z treści w/w art. 6 ust. 1 pkt 19 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jednoznacznie wynika, iż przebywanie na urlopie wychowawczym oraz pobieranie zasiłku macierzyńskiego albo zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego stanowi odrębny tytuł (niż prowadzenie pozarolniczej działalności) do objęcia obowiązkiem ubezpieczeń emerytalnego i rentowych. W tym okresie osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega z tytułu prowadzenia tejże działalności ubezpieczeniom społecznym. Okres urlopu wychowawczego jak również pobieranie zasiłku macierzyńskiego (świadczenia rodzicielskiego) albo zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego jest bowiem okresem przerwy w ubezpieczeniu z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej. Tytułem zatem do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych jest korzystanie z urlopu wychowawczego, jeżeli osoba ta nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty oraz innych tytułów rodzących obowiązek ubezpieczeń społecznych - co wynika z dyspozycji art. 6 ust. 1 pkt 19 w zw. z art. 9 ust. 6 ustawy, lub pobieranie zasiłku macierzyńskiego albo zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego. Jednocześnie należy wskazać, iż z zapisów art. 11 i art. 12 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jednoznacznie wynika, że osoby o których mowa w powołanym powyżej art. 6 ust. 1 pkt 19 w/w ustawy nie podlegają ubezpieczeniu chorobowemu i ubezpieczeniu wypadkowemu.

W tym miejscu należy wskazać, iż osoby prowadzące pozarolniczą działalność w tym również pozarolniczą działalność gospodarczą z tytułu jej wykonywania podlegają obowiązkowo nie tylko ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym (art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy), ale również ubezpieczeniu wypadkowemu co wynika z zapisu art. 12 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Natomiast ubezpieczenie chorobowe dla tych osób ma charakter dobrowolny, co wynika z przepisu art. 11 ust. 2 ustawy.

Sytuację zbiegów tytułów do ubezpieczeń społecznych reguluje art. 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Oznacza to, że dla celów ustalenia obowiązku ubezpieczeń społecznych m.in. osoby pobierającej zasiłek macierzyński (świadczenie rodzicielskie) lub zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego posiadającej jednocześnie inny tytuł do ubezpieczeń (pozarolniczą działalność gospodarczą) stosuje się zapisy art. 9 ust. 1c powołanej ustawy.

Zgodnie z art. 9 ust. 1c ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 8 i 10, spełniające jednocześnie warunki do objęcia ich obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego. Mogą one jednak dobrowolnie, na swój wniosek, być objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych, tytułów. Z powyższego wynika, że osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą jednocześnie pobierająca zasiłek macierzyński (świadczenie rodzicielskie) lub zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego (świadczenia rodzicielskiego). Osoba taka może dobrowolnie na swój wniosek być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Odnosząc się natomiast do obowiązku opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność, która równocześnie pobiera zasiłek macierzyński (świadczenie rodzicielskie) to z dniem 1 stycznia 2016 r. do ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 1793 ze zm.), dodany został art. 82 ust. 9a, stanowiący, że składka na ubezpieczenie zdrowotne nie jest opłacana przez osobę, której zasiłek macierzyński nie przekracza miesięcznie kwoty świadczenia rodzicielskiego, o którym mowa w przepisach o świadczeniach rodzinnych, od tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c.

Z powyższego wynika, że osoby prowadzące pozarolniczą działalność i osoby z nimi współpracujące, które pobierają zasiłek macierzyński w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie kwoty świadczenia rodzicielskiego tj. 1.000 zł, są zwolnione z obowiązku opłacania składki na ubezpieczenia zdrowotne z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności (interpretacja indywidualna ZUS z dnia 21 lutego 2017 r., znak (...)).

Sąd Okręgowy w pełni zgadza się z w/w interpretacją organu rentowego, a zatem, ubezpieczona w okresie od maja 2018 r. do sierpnia 2018 r. tj. w okresie pobierania świadczenia rodzicielskiego przyznanego przez MOPS nie podlega z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i ubezpieczeniu wypadkowemu. Pobieranie świadczenia rodzicielskiego wyłączyło także obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzonej działalności.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję, o czym orzekł w sentencji wyroku.